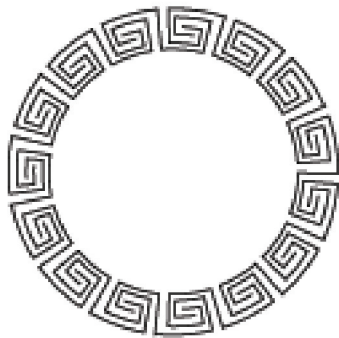

Juvenals niende satire - en gigolos mareridt

oversat af Ole Thomsen

Uddrag fra Ole Thomsens kommende bog om romersk litteratur ”Veje til Rom”.

Digteren:

1. Nævolus! Næh, goddag! Hvorfor ser du så trist ud for tiden?
2. Panden er rynket som skind af en flået Mársyas. Du skal
3. ikke løbe rundt og se ud som Rávola, da han blev taget
4. med den våde moustache i Rhódopes kusse, og vi så
5. smag ham én, som man gør med slaver der slikker glasuren.
6. Din forgræmmede mule er klammere end Creperéjus
7. Pollio, der fiser rundt og tilbyder tredobbelt rente,
8. men ikke finder den torsk, der vil låne ham! Hvorfra de rynker,
9. pludselig så mange? Du var en romersk ridder med slag i,
10. glad ved dit liv, populær som gæst for dine replikker:
11. vid og grinende bid, en blomst af den romerske stenbro.

12. Nu er bøtten skam vendt! I dit ansigt står alvoren malet,
13. håret ligner en tørkeramt skov, og huden er glansløs,
14. savner de kultjæreplastre du tog hjem fra Sydens plantager,
15. læggene skæmmes af buske af børster, og du la’r dem være.
16. Hvorfor er du så tynd og ser ud som det kroniske offer,
17. ham der af trofaste venner nu kun har sin fjerdedagsfeber?
18. Det, som en skrantende krop fremviser, er kvaler i *sjælen*,
19. omvendt viser den friske, at *sjælen* er glad; joh, vort ydre
20. henter sit op og sit ned fra psyken: Det er tydeligt, du har
21. ændret mentalitet, totalt revideret din livsplan.

22. Til for nylig var templer, så vidt jeg erindrer, gebetet:
23. Isis, Pax, Ganymedes, Kybeles dulgte paladser,
24. Ceres (ja, hvilket tempel er *uden* damer, der trækker?!),
25. dér var du bolleven, mere søgt end Aufidius Knepper.
26. Damernes *mand* (men om det er du tavs) konfirmered du også.

Nævolus:

27. Mit liv er lige så nyttigt som andres; men mig er der ingen,
28. der betænker med noget. I det højeste får jeg en frakke
29. til at tage over min toga, af stof der river og kradser,

Juvenals niende satire - En gigolos mareridt, oversat af Ole Thomsen

30. slet banket ud af en væver i en af Galliens flækker,
 31. eller en smule bestik, hvor sølvet er plettet af messing.
 32. Skæbnen styrer os alle, og også de ædlere dele,
 33. skjult af togaen, ligger i skæbnens hånd: Står din stjerne
 34. stille, hænger det ned, dit lem det uhørt kolossale,
 35. om så Virro han glor på den bare i badeanstalten,
 36. fråder og prøver at gejle dig op med breve i strømme;
 37. hvad siger ikke Homer: ”Der trækkes i manden af bøssen”.
38. Findes der værre kreatur end en listepik der er nærig!
 39. ”Først fik du dit, og så dat, og siden hen fik du bonus.”
 40. Han tæller op og han vimser med røven, men jeg vil have status,
 41. penge på bordet kontant: Tæl op, fem tusind sestertier
 42. alt iberegnet, og tæl, ved siden af, mine strabadser!
 43. Er det monstro en svir at drive en ordentlig sjover
 44. op i tarmene og dér løbe ind i diner’en fra i aftes?
 45. Slaven, der hakker i jord, har det meget bedre end slaven,
 46. der hakker rundt i sin herre; men du, du tænkte selvfølgelig,
 47. du var en knægt, delicious, på højde med gudernes mundskænk.
 48. Aldrig bliver I generøse mod jeres arme bedækker,
 49. når I ikke vil gi’ jeres egen perversion, hvad den koster!
50. Gi’ den listepik dér en grøn paraply, og gi’ ham dér
 51. rav til hans fødselsdag eller når det regnfulde forår
 52. er her igen og han ligger i lænestole og henslængt
 53. piller genert ved presenter under festen for vore matroner.
54. Vipstjert! Hvem er de til, de bjerge, de apuliske godser,
 55. glenterne der må gi’ op: Dine græsgange har ingen ende?
 56. Proppet til randen bliver du af vinstokke fra dine skrænter
 57. ved det grønne Neapel, ved Gaurus-vulkanen, ved Cumae
 58. (tønder tættet med beg til druesaft der skal holde,
 59. hvem har flere end du?), men hvad så med at belønne
 60. nosserne på din udbrændte klient med et par tønder land jord?
 61. Skal da din præsteven, eunukken, der spiller på cymbel,
 62. arve den lille på godset, hans mor, hans hytter og hunde -
 63. hvalpen, der leger med drengen? ”Hvor næsvist at kræve og kræve!”
 64. Huslejen råber: ”Kræv ind!”, ”Kræv ind!” si’r min eneste slave,
 65. én, som kyklopens øje (det var derfor Odysseus ku’ smutte).
 66. Endnu en slave må købes, ham her rækker ikke, og begge
 67. skal fodres af. Hvad gør jeg, når vinterstormene tuder?
 68. Når det blæser fra nord, hvad siger jeg til slavernes fødder
 69. og deres bare skuldre? ”Hold ud, cikaderne kommer!”?!

Juvenals niende satire - En gigolos mareridt, oversat af Ole Thomsen

70. Skjul kun sandheden, glem alt andet, men dét, at din kone
 71. endnu var jomfru den dag i dag, hvis ikke jeg var dig
 72. en hengiven klient, ja, hvad takserer du dét til?
 73. Du kan nok huske, hvordan, hvor tit og hvor lokkende du har
 74. tryglet om dét. Når hun løb, holdt jeg 'din pige' tilbage
 75. med et knald. Bryllupskontrakten var brudt, ja, hun var allerede
 76. ved at signere en ny, det var lige knap jeg fik ordnet
 77. det problem med en hel nats knoklen, og du stod og tuded
 78. uden for døren; på det er sengen mit vidne og du selv,
 79. ud til hvem sengens knirk og fruens gisp kom i bølger.
 80. Når et ægteskab raver, når det revner, når det næsten er helt brudt,
 81. så er en ægteskabsbryder i mange familier recepten!
82. Hvor du skal vikle dig hen?! Hvad du nu skal sige til dit forsvar?!
 83. Er det da ingen merit, din løftebryder, slet ingen,
 84. at der bliver født dig en dreng eller også en pige ved min hjælp?
 85. Du tager dem op lige så stolt, for nu kommer de i avisen,
 86. tegn på din virilitet. Hæng krans op over døren!
 87. Nu er du far! Jeg har givet dig noget der kan stive prestigen.
 88. Nu har du Faderens Ret, du begunstiges i testamenter,
 89. holer den hele arv, og oveni: arvetillægget!
 90. Hertil kan føjes et væld af andre profitter, hvis jeg nu
 91. laver et tredje barn.

Digteren:

92. Din klage er yderst begrundet,
 93. Nævulus. Hvad mon han siger som svar på dine kritikker?

Nævulus:

94. Intet! Han søger et nyt, et andet tobenet æsel.
(pause)
 95. Alt, du har hørt, har jeg kun sagt til dig, du må huske at gemme
 96. hele min jammerklage i den inderste krog af dit hjerte.
 97. Har man en pimpstensglattet som fjende, så lever man farligt.
 98. Hvis han har handlet fordækt, er han tændt af had til sit vidne,
 99. tror åbenbart, jeg har sagt, hvad jeg ved, og betænker sig ikke
 100. på at gribe til våben, at stikke en stang i mit kranium
 101. og sætte ild til min dør. Nej, det må du ikke se bort fra:
 102. Ingen gift er for dyr for de rige. Forti, hvad jeg her har
 103. sagt dig, som var du en dommer fra Areópagos-højen!

Digteren:

104. ”Åh! Corydon, Corydon!” Tror du, at millionærer
 105. har nogen hemmelighed? Sæt slaverne tier, så snakker
 106. muldyr og lænkehund og stolper og marmor! Luk skodder,
 107. dæk deres sprækker med tæpper, stæng dør, fjern lamper fra rummet,
 108. send dem ud alle mand, så ingen ligger og spiser,
 109. *dog* vil den riges bedrifter ved andet hanegal, være

110. kendt i kvarterets knejpe før daggry, hvor værten han også
 111. ved, hvad den riges konditor og kokke har digtet af rygter.
 112. Hvorfor ikke pådutte de høje herrer det værste,
 113. når man med rygter får hævn for alle de pisk, de har uddelt?
 114. Også til dig vil der komme en type og gylpe sin drukne
 115. snak i dit øre på gaden, skønt du stritter mod. Det er dém, du
 116. burde be’, ikke mig, om diskretion, men se, de vil
 117. endnu hellere sladre end søbe af hugget Falerner-
 118. vin, om det så var den dunk, præstinden Saufeja ku’ bælle.
 119. Blandt de mange motiver til høj moral, der kan nævnes,
 120. har dette vægt: at så kan man blæse på slavernes tunge.

Nævolus:

121. Rådet, du giver, er skam godt, men jo ikke af de specifikkelt!
 122. Hvad er rådet til *mig* nu og her efter spildet af tiden
 123. og disse bristede håb? Mit mål af år er begrænset,
 124. og den flygtige blomst af mit snærende liv smutter fra mig;
 125. mens vi drikker og mens vi kalder på kranse, parfume,
 126. kalder på piger, bliver vi snigende gamle og ænser det ikke.

Digteren:

127. Frygt ikke! Mangel på ’venner’ for dig at bedække vil aldrig
 128. opstå, så længe som Roms syv høje står: De vil stimle
 129. ad alle veje til Rom, i kærter, i smækker, de herrer,
 130. der kun klør sig i knolden med én af fingrene. – Et andet
 131. håb er der også, hvis du, som andre, slår dig på gamle
 132. koner; blot hent stimulans i agersenneppens safter!

Nævolus:

133. Folk på den grønne gren kan du stikke den slags eksempler.
 134. *Mine* skæbnegudinder er glade, blot svansen kan fylde
 135. maven. - Oh, husguder kære, I er små, men ved gud, I er mine,
 136. (I kan formildes med hirse, lidt myrra, en krans af de klejne),
 137. hvornår *rammer* jeg noget, hvorved mit liv kan betrygges
 138. imod tiggerens måtte og stav? En snes tusind i renter,
 139. grundet på sikkert pant, og skåle af sølv, ganske små, dog
 140. flotte nok til at censor gør noter, og to bomstærke slaver
 141. ud af Møsiens horder, som siger, mens de bær' mig på nakken
 142. oppe i bærestolen: ”Træd De kun trygt på dem alle
 143. her i det støjende Cirkus!” Og giv mig dertil en slave,
 144. der kan gravere i sølv, og en hurtigmaler. Ikke andet!
 145. Hvornår mon jeg bliver blot *fattig*? Et sølle ønske, men grundløst,
 146. uden håb! For hvis jég påkalder Lykkens gudinde,
 147. stopper hun øret med voks der stammer fra skibet, hvis mandskab
 148. undslap Sirenernes sang, fordi de alle var døde.

Ligesom komedier handler satirer i overvældende grad om *love and money*, sex og status. Lad denne temaangivelse være det overordnede synspunkt for følgende bemærkninger, som også kommer ind på satire og samfund, satire og karaktertegning, satire og drama, satire og ironi, satire og patos:

Navnet Nævolus, som egentlig betyder: Lille Skønhedsplet, var også blevet brugt af Martial (epigram 3.71 og 3.95), men dér som navn på en *passiv* bøsse, en *cinaedus*. Juvenals Nævolus har kun foragt til overs for kinæder (se bl.a. linje 49): Men nu er der sket det fatale, at han ikke længere har noget at have denne foragt i. Potensen har forladt ham. Her er dramaets *point of attack*: hovedpersonen har for ganske nylig (linje 22) pludselig (linje 8) fået ryggen mod muren.

Nævolus er en deklasseret romersk ridder. Han er altså medlem af den næsthøjeste stand (efter senatorstanden). Indtil for nylig havde han det åbenbart helt fint med, at midlerne var begrænsede: Han var ifølge linjerne 9-10 ”tilfreds med lidt” og ”gav rollen som proletarisk-slagfærdig ridder” (*verna eques*, med eftertryk på *verna*). Men *nu* er han dybt utilfreds med det, han oplever som sin fattigdom; blandt meget andet trygler han sine husguder om ”tyve tusind sestertier i rente” (linje 140); formue-minimum, census, for en romersk ridder var 400.000 sestertier; Nævolus opererer altså, ret beskedent, med en rente på 5% pro anno (12 % regnedes for ok).

Om satirernes form, om ånden i satirerne og de værdier, der hyldes i denne romerske digtform, er der endvidere bl.a. følgende at sige:

Juvenals niende satire - En gigolos mareridt, oversat af Ole Thomsen

Når satiredigteren, i stedet for at ivre og præke og tugte og spotte i enetaler, går over til at bruge dialog, kommer der et tilskud ind af underfundighed og ironi, og måske ligefrem af humor. Dialog i satirer former sig typisk som en samtale mellem udsøgt høflige samtalepartnere, og hvor der er *udsøgt* høflighed, er der grobund for ironi; ironi er nemlig en i overdreven grad ”hjertelig samtale” (Kierkegaard), ironi er kommunikativ pseudo-kooperation.

Via dialogen slipper satiredigteren flere stemmer ind i sin tekst. Det er som om der rører sig skikkelser i den, og der er ikke så langt til komedien, det komiske drama. Horats havde anvendt dialogformen i *Satirerne* 2.1, og Juvenal gør det her i *Satire 9 Scire velim, quare totiens mihi, Naevole, tristis/occurras* ... (denne satire om Nævolus findes i Juvenals værks tredje bog, som omfatter satirerne 7-9); dialogformen bliver ret hyppig i den senere europæiske satire, den findes bl.a. hos Holberg i hans satirer, *Skiemte-Digtene* fra 1722. I nogle dialog-satirer optræder digteren (således hos Horats og Juvenal i de nævnte to værker, og således hos Holberg i den satire, der hedder ”Critique over Peder Paars”), i andre ikke.

Nu et par ord om kommunikationen, om vilkårene for samtale i satirer. Der er det fascinerende og foruroligende ved de fleste romerske satirer - også mange af dem, der ikke er dialogiske på samme indlysende måde som fx Juvenal 9 -, at der foregår en indædt undergrundsdiallog i dem; taleretningen skifter, og blikretningen med den. Af dette kommunikative kaos følger, at man som tilhører/læser skal spidse øren, når der står anden persons pronomener, altså ’du’ og ’I’, i satirer. Det er ikke særlig svært at se, at Nævolus citerer sin ’sponsor’ i linje 39 (og formentlig også i 63); men også ’du’ i 46f. går på den impotente millionær, og ikke, som den overordnede dialogform kunne lede en til at tro, på Digteren. Derefter følger der, i 48f., et ’I’, som henvender sig til millionæren og hans ligesindede. Umiddelbart derefter følger et ’du’ i 50, som er rettet, ikke til disse fisser, men tværtimod til deres tilbøder. Derefter følger der, i 54, et ’du’, der, ligesom det i 46f., går på den rige kinæde. Det er vigtigt, at vi ikke tager disse skift som tegn på ubehjælpssomhed; formålet med dem er, som kunstfulde improvisationer, at imitere virkeligheden (*vita*) – og holde satirens tilhører på tærerne. Det har også bidraget til det drillende ved den satiriske kunstform, at ’du’ i 50, for ikke at tale om det i 46f., strengt taget *kunne* tages som sigtende til Digteren!!

Satirer betjener sig (i lighed med komedier) af parodi, hvad der typisk vil sige, at de ophøjede kunstformer epos og tragedie trækkes ind, med eller uden forvanskning af de autentiske digterord. Se henholdsvis linje 37 (i *Odyseen* 16.294 og 19.13 står der ”der trækkes i manden af jernet”, forvanskningen indtræffer altså, ligesom i mange vittigheder, på sidstepladsen ... efter tre prikker så at sige) og linje 102, hvor Corydons forelsket-patetiske selvtale fra Vergils *Ekloger* 2.69 formelt set er uændret (også hos Vergil er sammenhængen homoseksuel: Corydon er betaget af den ”grusomme Alexis [hankøn]”).

På lignende vis betjener satirer (ligesom komedier) sig af allusioner, fx mytologiske eller historiske; se vers 2: Satyren/silenen Marsyas, der blev flået af Apollon, fordi han udfordrede guden i fløjtespil og tabte; og vers 101: Areópagos-domstolen i Athen, hvis dommeres tavshed var ordsproglig.

Foruden parodi og lærd allusion, benytter satiren (ligesom komedier og revyer) såkaldt topikale – dvs. stedbundne – referencer. Referencerne kan gælde personer, med eller uden anvendelse af dæknavn; se linjerne

Juvenals niende satire - En gigolos mareridt, oversat af Ole Thomsen

4-7 (vi kan ikke rigtig sige noget om de tre nævnte personnager), 25 (Aufidius, en kendt jurist fra Domitians tid), 35 (her med ironisk spil på *vir*, mand; men navnet blev båret af romere i det virkelige liv), 117 (som hustru til en konsul eller prætor leder Saufeja ceremonierne ved festen for Bona Dea). De topikale referencer kan også omfatte institutioner, fx linje 53: Matronalie-festen den første marts hvert år, hvor kvinderne fik kvindegaver, og de referencetunge linjer 84-90, hvor der refereres til skikken med at faderen skal lyse nyfødte i kuld og køn, til *acta diurna populi Romani*, den romerske statstidende, til skikken med at pryde døre med en krans, til kejser Augustus' ægteskabslovgivning, der pålagde barnløse mænd begrænsninger i forbindelse med arv, og omvendt tildelte fædre med tre børn privilegier. De topikale referencer kan også være af geografisk art, se fx 56f. om Campanien og denne landsdels fine vin, og 143 om de stærke slaver fra Møsien (ca. det nuværende Bulgarien); det er også typisk, at Juvenal i 150 taler om Sirenernes *sicilianske* sang. – På den anden side må referencerne gerne appellere til læserens/tilhørerens kvikhed og fantasi, og altså ikke være alt for tydelige altid. Hermed kan man jævnføre de eksempler på mere eller mindre gådefulde du'er, der blev omtalt ovenfor.

Parodi, allusion og topikal reference lader sig ikke altid helt klart og indiskutabelt adskille. Til sammen bidrager disse kunstmidler afgørende til at forlene satirerne med dette flaksende kulørte præg, som er et vigtigt aspekt af det, som man må betegne som satirens realisme (der cirkulerer mange advarsler mod at tale om en sådan; men lad os sige til de advarende beroligelse, at vi godt ved, at satirer overdriver og forvansker, ja opfinder). Graden og arten af satirerealismen kan diskuteres, men det kan ikke diskuteres, at konkrethed og detaljerigdom er en nødvendig, om end ikke tilstrækkelig, forudsætning for humor.

Satiren er, med sin interesse for sex og status, en social litteraturform, og man kan med betydelig ret tale om dens *sociale* realisme. Satirerne er således en vigtig kilde til det romerske slaveri, se fx 60-61 (idyllikeren Nævulus kender den nuttede og legesyge slavedreng ude fra sin 'sponsors' gods) og 102-119 (slavers indiskretion). Nævulus selv er ingenlunde slave (45f. må ikke misforstås)!

Hvem skal vi holde med her? Jeg synes, fortolkerne taler enten for firkantet om dette (den "sordid" Nævulus hånes) eller også for florumvundet (der er nu alligevel en vis sympati, ja medfølelse med den stinkende ridder). Lad os prøve med følgende betragtning, inspireret af erfaringer med komedier:

En person står stærkt i satirer (og det samme gælder komedier), hvis han er vittig og på elegant vis mestrer parodiens og allusionernes kunst. Det gør Nævulus (se bl.a. 37 og 148-150, ja, se 9-11). Dette at Nævulus har et vist greb om kunsten og udmærker sig ved drastisk vid (44: "løbe ind i diner'en fra i aftes", 64: jeg har lige så mange slaver, som kyklopen Polyfem havde øjne), overbeviser mig om, at denne satire ikke *bare* er en hån af en gigolo og sæddonor med lykkedrømme uden jordforbindelse (se fx den komiske sammenfatning i 146: "Ikke andet!", jf. 66-67) og ikke *kun* et grin over en bruger af stoiske og astrologiske fraser indsat i en absurd fallisk sammenhæng (32ff.). Læg til viddet den prægnans og patos, hvormed Nævulus får lov at tale i *carpe diem*-linjerne 124-129 og i 137f. i optakten til bønnen til Lærerne; og endelig er det jo også Nævulus, der får det sidste ord i hele digtet, hvilket sker i 148-150 med deres galgenhumoristiske, melankolsk-poetiske allusion til Odysseus' roere (hvis ører Odysseus havde stoppet til for at gøre mændene døve for Sirenernes lokkende sang, *Odysseen* 12.39ff.).

Juvenals niende satire - En gigolos mareridt, oversat af Ole Thomsen

Den dialogiske satire iværksætter altså et værdisystem, der er sådan skruet sammen, at en selvmedlidende, selvhøjtidelig, fattigfin og snobbet sexmaskine, der lever – eller i alt fald indtil for ganske nylig har levet – af sin *penis legítimus* (43-44, jf. 34, 59, 134) med alt hvad dette indebærer af ulækre ydmygelser af fysisk og social art, kan komme ud af kunstværket med format. Hertil bidrager naturligvis også, i dette dramalignende univers, at Nævulus' modpart, den impotente millionær, får lov at fremstå som lige netop så hæslig, som Nævulus siger han er; han er den griske kinæde, *mollis avarus* (ordret: en blødagtig nærig eller: en nærig blødagtig, linje 38). Men her males ikke i helt sort-hvidt: Nævulus' eget pengebegær er jo også betragteligt. Dog, som ridder har han jo sin standard som gentleman at tage hensyn til.

Efter min mening skal man altså ikke – i alt fald ikke primært - høre sarkasme og spot i digterens ord i 90f.: ”Din klage er yderst begrundet, Nævulus”. Der er for resten tidligt i digtet en lille sætning, som nok afslører, at Digteren selv færdes i Roms *red district*; jeg sigter til ordene ”så vidt jeg erindrer”, *ut répeto*, i linje 22.

Lad os se lidt mere på Juvenal 9 som kilde til de socio-seksuelle forhold i Rom (på kejser Hadrians tid). Jeg tror, de syv ord i vers 92 (jf. 125f.) skal fortælle, at det er kommet til et for Nævulus fuldkommen traumatisk brud med millionæren, den farlige *mollis avarus* (digtet navngiver ham ikke; Virro i 35 er efter alt at dømme bare et flygtigt badebekendtskab, som Nævulus aldrig får sex med). Bruddet, eller rettere: kassationen, skyldes, synes det, Nævulus' hårde hån af denne *patronus*; og det ser ud til, at Nævulus så, efter tabet af denne indkomstkilde, er blevet impotent (hvad han udlægger fatalistisk-astrologisk, 32ff., se også 134), hvorfor han nu på det sidste (22) er hørt op med at frekventere templerne med alle damerne (og deres mænd), og er gået i fysisk og psykisk forfald. Man kan ikke rigtig hævde, at Nævulus har ændret ”livsplan”, *propósitum*, som Digteren siger i 21; han har overgivet sig til planløshed og dagdrømmeri (137ff.). – Når man imidlertid ikke kan være 100% sikker i rekonstruktionen af denne historie, skyldes det, at Juvenal fortæller om Nævulus på en måde, der tangerer det generaliserende (fx står der i vers 91: ”Hvad mon han siger som svar?”; der står ikke fortid ’sagde’, som man ville vente, hvis der var tale om en unik historie).

Socio-seksuelt er det bemærkelsesværdige, at den socialt underlegne (*cliens*, 59, 72) er den seksuelt totalt overlegne, idet klientens *patronus* eller *amicus* (130) er en *cinaedus* (37): han er *mollis* (38) og *páthicus* (130), en af de herrer, der glatter hår af huden med pimpsten (95) og som kun klør sig i hovedet med én finger ad gangen (133; af hensyn til frisuren). Ifølge Nævulus ligger sådanne typer ligefrem under for en perversion, en sygdom (*morbus*, 49), i hvert fald hvis de samtidig er pengegriske.

Temaet kvindagtige mænd behandles heftigt i Juvenal 2; den ulidelige tilværelse som klient, specielt ved spisegilder, er temaet for Juvenal 5.

Ovenfor er det betonet, hvordan satirerne er forpligtet på det konkrete og detaljerede. Omvendt findes der en abstrakt og generaliserende, undertiden ligefrem filosofisk, tendens i satirernes sentenser. Fx linjerne 18-20 (om det psykosomatiske fænomen), 32, 79f. (et kynisk paradoks om ægteskabshelende ægteskabsbrud) og 110ff. (psykologisk funderet samfundskritik). Sentensen er ofte anbragt, hvor fremstillingen behøver et indsnit – og den oplæsende digter applaus. Jf. knaldeffekter som dem i 26 og 119.

Juvenals niende satire - En gigolos mareridt, oversat af Ole Thomsen

Note om teksten: Efter linje 134 er der en lakune i den latinske tekst; det kan vi se, men om hullets omfang kan man ikke sige noget sikkert. Lakunen er her i oversættelsen, ved hjælp af de indsatte ord ”hvis ... koner”, fyldt ud med en henvisning til dem, der af økonomiske grunde går over til at betjene gamle damer; jf. Martial epigram 11.87.